

Huan Carta a'ntūn Tzo'kli Santiago

Litzucuca huan carta

¹ Quit, Santiago, ictzo'ka huā'mā' carta. Quit ictā'scuja Dios lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Quit iccāmacā'ni'yāni' saludos milīhuākca'n israelitas a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Dios, a'ntī a'kahua'nī'ta'ntit.

Huan tapāstacna' a'ntū Dios māstā'

² Tā'timīn, catahui'la'tit con tapāxuhuān a'yuj cāpātle'keni'yāni' lej lhūhua' catūhuā por ixpālacata kalhlaka'i'yā'tit Jesucristo. ³ Ca'tzī'yā'tittza' a'xni'ca' cāpātle'keni'yāni' huā'mā' lā' palh tū' makxtekā'tit a'nchī kalhlaka'i'yā'tit, chuntza' nalīsca'tā'tit a'nchī natāyani'yā'tit. ⁴ Lā' pō'ktu natāyani'yā'tit, lā' chuntza' nalīsca'tā'tit a'nchī xa'nca nalatā'kchokoyā'tit lā' a'nchī nalītōkentaxtūkō'yā'tit ixlīhuāk a'ntū ixtapuhuān Dios.

⁵ Palh hui'xina'n tū' māchekxīyā'tit a'nchī nalīlatā'kchokoyā'tit xa'nca, casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmāmāchekxīnīyāni'. Xla' lej cāmaktāya ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't chu a'nchī tasqui'nī lā' tū' cālaca'quī'. ⁶ A'xni'ca' hui'xina'n nasqui'ni'yā'tit catūhuā Dios, napuhua'nā'tit que Dios stu'ncua' nacātamaxquī'yāni'. Lā' tū' maktin tipuhua'nā'tit que Dios tū' caticāmaxquī'ni'. Lā' a'ntī puhan que Dios tū' catimāstā'lh, xla' tū' xmān tāpātin ixtapāstacna' ka'lhī. Xla' hua'chi

a'xni'ca' huan ū'ni' lakaxtim mā'kchoko huan xasipej mar. ⁷ A'ntī puhuan chuntza', Dios tū' catimaxqui'lh a'ntū nasqui'ni'. ⁸ A'ntīn tū' xmān tāpātin tapāstacna' takalhī, xlaca'n tū' maktin tacatza' a'ntū natatalhua.

⁹ Lā' hui'xina'n, tā'timīn, a'ntī chu catīhuāya tachi'xcuhuī't, calīpāxuhua'tit como Dios cālaktzī'nāni' tū' hua'chi chu catīhuāya tachi'xcuhuī't. ¹⁰ Lā' hui'xina'n, tā'timīn, a'ntī lacricos, calīpāxuhua'tit como māchekxīyā'tit que Dios laktzī'n mintumīnca'n hua'chilh nīn tuntū' ixtapalh. Huan ricosnu' natasputa hua'chi lakatin xa'nat. ¹¹ A'xni'ca' lej chi'chini'n huan chi'tin scōhuan, lā' huan xa'nat yuja. Lā' huan ixlitzēhuanī't xla' sputa. Lā' nā chuntza' talīsputa huan ricosnu' līhuan tatlahua ixnegocioca'n.

A'nc̄hī napātīnī'ncan lā' natāyani'can

¹² Līpāxūj tahui'lāna' xlaca'n a'ntī lej līlilatejtin tapātī a'ntū cāpātle'keni'. Palh xlaca'n natatalyani', nataka'lhī xasāsti' ixquiltamacujca'n. Lā' xasāsti' quinquiltamacujca'n xla' hua'chi lē'ksajna' a'ntū Dios cāmālacnūni' a'ntīn tapāxqui'. ¹³ Lā' palh kalhatin chi'xcu' puhuan que natalahua a'ntūn tū' tzey, tū' cahualh que Dios māpuhuanīlh a'ntūn tū' tzey. Dios tū' maktin puhuan natalahua a'ntūn tū' līmakuan. Lā' xla' tū' cāmāpuhuanī huan tachi'xcuhuī't que catatalahualh a'ntūn tū' līmakuan. ¹⁴ A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' puhuan natalahua a'ntūn tū' līmakuan, xla' māni' ixtapāstacna' mātlahuī chuntza'. ¹⁵ Lā' palh xla' tlahu chu a'nc̄hī ko'hua'jua' ixtapāstacna', chuntza' ka'lhī ix-talaclē'i'. Lā' ā'chulā' tlahuatēlha a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' nalīnī.

16 Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuanimā'ni'. Lā' tū' cata'a'kxokotit, tā'timīn. **17** Huāk xatzey catūhuā a'ntū quincātamaxqui'nī'tā'ni', huāk macamīn Dios. A'ntī quincāmaxqui'nī' huāk a'ntūn tzey xla' ū'tza' Dios. Xla' cātlahualh a'ntūn tamāxkakēni'n nac a'kapūn. Dios xla' chu ū'tza'tza'. Tū' maktin taxtāpalī nīn macsti'na'j. **18** Dios quincātamaxqui'nī' xasāsti' quinquilhtamacujca'n chu a'nchī xla' ix-tapuhuān. Quincātamaxqui'nī' quinquilhtamacujca'n xasāsti' por ixpālacata ixtachihuīn Dios a'ntū ixlistu'ncua'. Lā' chuntza' quina'n xapū'la' kalhlaka'ī'nī'ta'uj. Lā' ā'calīstān lhūhua' ā'makapitzīn natakalhlaka'ī'.

A'ntū Dios lacasqui'n que natlahuayāuj

19 Lā' capāstactit huā'mā', tā'timīn. Lā' milīhuākca'n xa'nca cakaxpa'ttit ixtachihuīn Dios. Lā' capāstacna'ntit pū'la para nachihuīna'nā'tit, lā' tū' na'a'kchipinā'tit. **20** Huan tā'kcha quincāmāmakchuyīyāni'. Lā' chuntza' tūla tlahuayāuj ixtapuhuān Dios. **21** Camāpānūkō'tit ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey lā' ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua'. Calīhui'lī'tit que natlahua'yā'tit ixtapuhuān Dios. Lā' catlahua'tit cuenta a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'ntū maklhtīni'nī'ta'ntit. U'tza' a'ntū cāmāca'tzīnīni' a'nchī nacālīmāpūtaxtūyāni'.

22 Ca'a'kahuāna'ni'tit huan ixtachihuīn Dios, lā' tū' xmān cakaxpa'ttit. Palh puhua'nā'tit que xmān tasqui'nī nakaxpa'tā'tit, mē'cstuca'n ta'a'kxokoyā'tit. **23** A'ntī xmān takaxmata ixtachihuīn Dios lā' tū' ta'a'kahuāna'ni', xlaca'n hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī talakjū nac espejo. **24** Lā' xmān ixa'cstu laktzī'ncan a'nchī huanī't ixlacan lā' a'n lā' chu tuncan pātza'nkā a'nchī

ixuanī't. ²⁵ Lā' tū' chuntza' xlaca'n a'ntīn cuenta tatlahua huan xatzey ixtachihuīn Dios a'ntūn quincāmāca'tzīnīyāni' a'nchī nalipūtaxtuyāuj. Lā' palh xlaca'n tū' tamakxteka ta'a'kahuāna'ni', lā' palh tū' tapātza'nkā a'ntū huan, chuntza' Dios nacāsicua'lanālī ixlīhuāk a'ntūn tatlahua.

²⁶ Lā' palh chā'tin chi'xcu' huan que a'kahuāna'ni' Dios, lā' tūla māpa'ksī ixquilhni' xla'ixa'cstu ta'a'kxoko. Xla' tū' stu'ncua' a'kahuāna'ni' Dios. ²⁷ A'ntū Dios lacasqui'n que natlahuayāuj quina'n a'ntī stu'ncua' kalhlaka'i'yāuj xla' chuntza': cacāmaktāyauj huan lacxcamanīn lā' huan lakapūtnu' a'ntīn tapātīni'n lā' pō'ktu cataxtunquīuj de ixlīhuāk xako'hua'jua' a'ntū xala' nac quilhtamacuj.

2

Tasqui'nī nacālaktzī'nāuj huan tachi'xcuhuī't chu a'cxtim

¹ Tā'timīn, calālaktzī'ntit a'cxtim milīhuākca'n hui'xina'n a'ntīn kalhlaka'i'yātit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo a'ntī lej xaka'tla'. ² Na'iccāhuaniyāni' lakatin tamālacastuc. Kalhatu' chi'xcuhuī'n tatanū na milītokpānca'n. Kalhatin xla' rico lā' ka'lhī ixmacatzātzāt de oro lā' ixlu'xu' lej xafino. Lā' huan ā'kalhatin xla' pobre lā' xla' ka'lhī masnā lu'xu'. ³ Lā' hui'xina'n más a'cnīni'ni'yātit a'ntīn ka'lhī xatzey ixlu'xu' lā' huani'yātit: "Hui'x catasthui'la' huā'tzā' nac xatzey silla". Lā' huan pobre huani'yātit: "Hui'x catāyachī a'jnanu' o catasthui'la' nac piso pajtzu na quintojon". ⁴ Palh chuntza' tlahuayātit hui'xina'n, chuntza' tasu'yu que puhua'nātit que ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n más xalacuan.

Palh chuntza' tlahua'yā'tit hui'xina'n, tū' tzey mintapāstacna'ca'n.

⁵ Tā'timīn, lej iccāpāxquī'yāni' lā' iccāhuanicu'tunāni' huā'mā'. Dios cālacsacnī't a'ntī lacpobresni'. Lā' a'yuj pobres xlaca'n, Dios cālaktzī'n hua'chi ricosnu', como talipāhuan Dios lā' chuntza' natatanū a'nlhā xla' māpa'ksīni'n. Lā' nā ixlīhuāk a'ntīn tapāxquī' Dios ixlīhuākca'n natatanū a'nlhā xla' māpa'ksīni'n. ⁶ Lā' hui'xina'n cālakmaka'nā'tit huan tī lacpobres. Lā' cā'a'cnīni'yā'tit huan ricos. Lā' huan ricos ū'tunu'n a'ntīn cātamāpātīnyāni'. Lā' xlaca'n cātamālacapū'yāni' hui'xina'n. ⁷ U'tunu'n huan ricos a'ntī ko'hua'jua' talichihuīna'n Jesucristo quiMāpa'ksīni'ca'n. U'tza' a'ntī hui'xina'n tā'tapa'ksī'yā'tit.

⁸ Ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios chuntza' huan: "Nacāpāxquī'ya' huan ā'makapitzīn chu a'nchī pāxquī'ca'na' mē'cstu". Palh hui'xina'n a'kahuāna'ni'yā'tit huā'mā' līmāpa'ksīn, chuntza' xa'nca tlā'hua'mpā'na'nīt. ⁹ Palh hui'xina'n a'cnīni'yā'tit makapitzīn lā' ā'makapitzīn huampala cālakmaka'nā'tit, chuntza' tlahua'yā'tit a'ntūn tū' līmakuan, lā' chuntza' hui'xina'n laclīpinā'tit chu a'nchī huan huan ixlīmāpa'ksīn Dios. ¹⁰ Palh kalhatin chi'xcu' nakalhlaka'i' ixlīhuāk huan ixley Dios lā' xmān lakatin līmāpa'ksīn a'ntūn tū' a'kahuāna'ni', huā'mā' chi'xcu'laclē'n como tū' a'kahuāna'ni'kō'lh huan ley, lā' a'yuj xmān lakatin līmāpa'ksīn a'ntūn tū' a'kahuāna'ni'lh. ¹¹ Dios hualh: "Tū' timakpuscātīni'na". Lā' nā chuntza' hualh xla': "Tū' timaknīni'na". Palh kalhatin

a'ntī namaknīni'n, xla' nalaclē'n lā' a'yuj tū' makpuscatīni'nī't. ¹² Dios quincāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' naquincāmāpa'ksīyāni' huan a'ntū ko'hua'jua'. Lā' chuntza' palh tlahuayāuj a'ntūn tū' tzey, Dios naquincājuzgarlīyāni'. Lā' ū'tza' calīchihuīna'ntit lā' catlahua'tit a'ntūn tzey. ¹³ Dios, a'xni'ca' najuzgarlī, tū' caticālakalhu'malh a'ntīn tū' talakalhu'malh ā'makapitzīn. Lā' xla' xmān nacālakalhu'man a'ntīn talakalhu'malh ā'makapitzīn. Lā' a'ntīn talakalhu'manī't ā'makapitzīn, xlaca'n tū' catitajicua'lh a'xni'ca' najuzgarlī Dios.

A'ncħī xa'nca kalhlaka'ī'can

¹⁴ Tā'timīn, palh kalhatin chi'xcu' huan que līpāhuan Dios lā' xla' tū' tlahua a'ntūn tzey, chu tlakaj huan palh līpāhuan. ¹⁵ Palh kalhatin quintā'tin spu'tni' ixlu'xu' lā' tū' ka'lhī a'ntū nahua' ¹⁶ lā' makapitzīn de hui'xina'n tahuanī: "Dios casicua'lanālīni' lā' camaxqui'ca' milu'xu' lā' camāhuī'ca'", lā' a'ntī tahuanī chuntza' nīn tuntū' tamaxqui', chuntza' nīn tuntū' ixpālacata palh tahuan que talīpāhuan Dios. ¹⁷ Palh kalhatin chi'xcu' huan palh līpāhuan Dios, lā' tū' maktāya ā'chā'tin, xla' chu tlakaj huan que līpāhuan Dios. Xla' hua'chi kalhatin xanīn como huan xanīn tuntū'tza' tlahua.

¹⁸ Chō'la kalhatin nahuan: "Makapitzīn xmān talīpāhuan Dios, lā' ta'a'nan ā'makapitzīn a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey". Palh chuntza' ixquihuanica quit xa'icualh: "¿Chichū nalītasu'yu'ya' palh līpāhua'na' Dios palh tū' tlahua'ya' a'ntūn tzey? Pero quit ictlahua lej xatzey. Lā' chuntza' lītasu'yu' palh quit iclīpāhuan Dios". ¹⁹ Hui'x puhua'na' que

xmān kalhatin Dios. Lā' chuntza' tzey. Lā' nā chuntza' tapuhuan huan xako'hua'jua' espíritus a'ntīn tatā'scuja huan ko'ti'ti'. Lā' xlaca'n taxpipi porque lej tajicua'n'i' Dios. ²⁰Hui'x tū' māchekxī'ya'. Na'icmāsu'ni'yāni' que chu tlakaj a'ntī huan palh līpāhuan Dios lā' palh tū' tlahuá a'ntū xalacuan. ²¹Quixū'yāpapca'n Abraham mālacnūni'lh, como hua'chi lē'ksajna' Dios, huan ixo'kxa' a'ntī ixtacuīni' Isaac. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh que Abraham lej tzeya chi'xcu' por ixpālacata a'ntūn tlahuah. ²²Chuntza' māchekxīcan que Abraham ixlīpāhuan Dios lā' ū'tza' xla' lītlahuah a'ntū xalacuan. Lā' a'xni'ca' Abraham tlahuah huā'mā' a'ntū lej tzey, ū'tza' lītasu'yulh que Abraham ixlīpāhuan Dios. ²³Lā' chuntza' tlōkentaxtūca chu a'nchī ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan: "Abraham ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' Dios lej xatzey līlaktzī'lh Abraham". Lā' Dios hualh que Abraham ixamigo.

²⁴Lā' chuntza' hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que Dios xalacuan cālaktzī'n tachi'xcuhuī't tū' xmān por ixpālacata talīpāhuan Dios. Nā tasqui'nī que xlaca'n natatalhua a'ntū xalacuan. Lā' chuntza' natasu'yu palh talīpāhuan Dios. ²⁵Lā' nā chuntza' pātlekeni'lh Rahab a'ntī lej ixka'lhī lhūhua' ixmakchi'xcu'. Xla' cāmakxtekli tatachokolh na ixchic huan chi'xcuhuī'n a'ntī Josué cāmacamilh. Lā' cāmātzē'kli lā' cāmaktāyalh para natataxtu de huan nac cā'lacchicni' nac ā'kantīn tej. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh lej tzeya puscāt huan Rahab. ²⁶Quina'n hui'lāna'uj como ka'lhīyāuj quimacni'ca'n lā' quilīca'tzīnca'n. Lā' nā chuntza' quina'n ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n, como līpāhuanāuj Dios lā' nā tlahuayāuj a'ntū xalacuan.

3

Quinquilhni'ca'n

¹ Tā'timīn, más xatzey palh tū' lhūhua' de hui'xina'n nala'yātit milīmākalhtō'kē'ni'nī'nca'n na milītokpānca'n. Ca'tzīyātit hui'xina'n que xlaca'n a'ntī tamāsu'yu más līpalha' nacājuzgarlīcan.

² Quina'n quilīhuākca'n a'katunu' tlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' palh kalhatin chi'xcu' tzē māpa'ksī ixquilhni' lā' chuntza' tzē māpa'ksī ixlīhuāk ixmacni'. Lā' xla' tzeyā chi'xcu'. ³ Hua'chi huan cahuāyuj, cāmākalhnūyāuj freno na ixquilhni'ca'n. Lā' chuntza' tzē nacāmāpa'ksīyāuj. Lā' nata'a'n chu a'nlhā quina'n lacasqui'nāuj. ⁴ Lā' nā hua'chi huan barcos a'ntū lej lakka'tla'n. Lā' a'ntū pūxui'tican lej ti'na'j. Lā' a'yuj huan ū'ni' lej xatli'hui'qui tampi'talē'n huan barco, huan piloto tzē nalē'n chu a'nlhā lacasqui'n, a'yuj ti'na'j a'ntū pūxui'tican huan barco. ⁵ Lā' chuntza quinquilhni'ca'n. Lā' a'yuj ti'na'j quinquilhni'ca'n lītasu'yu que līka'tla'jca'tzīyāuj. Lā' huan skoyāt a'yuj mactzina'j macscut pero tzē namāquilltī lakatin ka'tla' cā'qui'huī'n. ⁶ Lā' quinquilhni'ca'n hua'chi skoyāt como cālactlahua ā'makapitzīn. Quinquilhni'ca'n pūchihuīna'nāuj ixlīhuāk a'ntū lej ko'hua'jua'. Lā' ū'tza' ā'chulā' tū' tzey līlayāuj. Por ixpālacata quinquilhni'ca'n, talālīsta'lā ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nac cā'quilhtamacuj. Lā' huan ko'ti'ti' ū'tza' a'ntī quincāmāhuanīyāni' a'ntū ko'hua'jua'. ⁷ Lā' chi'xcuhuī'n xlaca'n tzē natamāmānsujlī chuxatūyā animalhna' lā' chuxatūyā spūnnu' lā' chuxatūyā lūhua' lā' chuxatūyā animalhna' xala' nac mar. Lā' ixlīhuākca'n cāmāmānsujlīca.

8 Pero quinquilhni'ca'n tintī' a'ntī tzē namāpa'ksī. Quinquilhni'ca'n pō'ktu huan a'ntū ko'hua'jua'. Hua'chilh ka'lhī lilaknīn como quinquilhni'ca'n cāpūlactlahuayāuj ā'makapitzīn.

9 Lā' con quinquilhni'ca'n pūmācā'tanīyāuj Dios quinTāta'ca'h, lā' nā cāpū'a'ksa'nāuj huan ā'makapitzīn tachī'xcuhuī't a'ntū Dios tlahuani't hua'chi xla'. **10** Lā' māni' na quinquilhni'ca'n taxtu huan tachihuīn a'ntū xatzey lā' huan tachihuīn a'ntū ko'hua'jua'. Tā'timīn, ū'tza' huā'mā' tū' līmakuan. **11** ¿Chu xmān nac lakatin mu'sni' taxtu huan xcān xase'ksi' lā' huan xcān cha'chā'klhua'? **12** Tā'timīn, a'katin qui'hui' de a'kalhpauj tūla catitō'ca'lh ixtō'cat xīpa. Lā' xaqui'hui' uvas tūla catitō'ca'lh ixtō'ca't a'kalhpauj. Lā' nā chuntza' huan lakatin mu'sni' a'nlhā taxtuhuī' cha'chā'klhua' xcān a'ntza' tūla catitaxtulh huan xase'ksi' xcān.

A'ntīn taka'lhī ixtapāstacna' Dios

13 Chō'la makapitzīn de hui'xina'n huī' a'ntī lakskalalhna' lā' lhūhua' tamāchekxī lā' chuntza' tzē namāsu'yu'yātit. Calatā'kchokotit līlilatejtīn lā' chuntza' nalītalacsu'yu palh lakskalalhna' hui'xina'n. Lā' tū' tika'tla'jca'tzīyā'tit. **14** Lā' palh hui'xina'n xmān lacasqui'nā'tit que napuhuancan que hui'xina'n lej skalalhna' chuntza' lītasu'yu que tū' lej skalalhna' hui'xina'n.

15 Palh chuntza' puhuan kalhatin, a'ntza' lītalacsu'yu palh ixtapāstacna' xla' tū' ixla' Dios. Xmān pāstacna'n hua'chi ixtapāstacna' huan ko'ti'ti' lā' ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n como tlahuamā' a'ntū lacasqui'n ixmacni'. **16** A'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't xmān talacasqui'n que

napuhuancan que xlaca'n lej lakskalalhna' por ū'tza' talālīsta'la lā' tatlahua ixlīhuāk catūhuā a'ntū lej ko'hua'jua'. ¹⁷ Lā' na'iccāhuaniyāni' a'nchī talīhuanī't xlaca'n a'ntīn taka'lhī ixtapāstaca' Dios. Xlaca'n xmān tapāstaca a'ntū lacuan. U'tza' a'ntū más tasqui'nī. Lā' tū' talāsta'la. Lā' lacatzucu talātā'chihuīna'n. Lā' lej ta'a'kahuāna'n. Lā' tamaktāya ā'makapitzīn. Lā' talaktzī'n a'cxtim ixlīhuāk. Lā' tatlahua a'ntūn tzey, lā' tū' hua'chi a'ntīn tatasu'yu' palh tzeyā chi'xcuhuī'n lā' xmān tali'a'lxokonu'n. ¹⁸ Lā' a'ntīn tū' talāsta'lacu'tun con ā'makapitzīn, chuntza' xlaca'n tatlahua a'ntū xatzey, lā' chuntza' tū'tza' catitatā'lāsta'lacu'tulh huan ā'makapitzīn.

4

Tū' tzey palh lakatīyāuj a'ntū xala' nac quilhtamacuj

¹ Lā' ¿a'chī' lej lāsta'layā'tit? Hui'xina'n tlahua'yā'tit chuntza' como lej ka'lhīcu'tunā'tit a'ntū lej ixtapalh tumīn. Lā' huā'mā' tapāstacna' a'ntū ka'lhī'yā'tit tā'lāsta'latanūma'na mi'a'clhcunucca'n con huan xatzey mintapāstacna'ca'n a'ntū cātamaxquī'nī'ta'ni' Dios. ² Hui'xina'n lej ka'lhīcu'tunā'tit catūhuā lā' como tūla ka'lhī'yā'tit, lā' ū'tza' lālīmaknīcu'tunā'tit hui'xina'n. Hui'xina'n lej lālakca'tzani'yā'tit a'ntī ka'lhī catūhuā, lā' como tūla ka'lhī'yā'tit, lej lālīlacatā'quī'yā'tit lā' lālītucsā'tit. Lā' tūla ka'lhī'yā'tit a'ntū lacasqui'nā'tit hui'xina'n, como tū' squi'ni'yā'tit Dios. ³ Lā' a'xni'ca'squi'ni'yā'tit Dios tū' cāmaxquī'yāni', porque tū' xa'nca squi'ni'yā'tit. Squi'ni'yā'tit hui'xina'n con

xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Squi'ni'yā'tit xmān para pāxcat līla'yā'tit, xmān para a'ntū hui'xina'n lacasqui'nā'tit. ⁴ Hui'xina'n hua'chi kalhatin puscāt a'ntīn tū' lakspit, como tū'tza' a'kahuāna'ni'cu'tunā'tit Dios lā' xmān tlahua'cu'tunā'tit a'ntū lacasqui'nā'tit. ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que a'ntīn lej talakatī lhūhua' catūhuā xala' nac quilhtamacuj, xlaca'n tala hua'chi ixtā'ca'tza Dios? A'ntīn tatlahua chu a'extim hua'chi xalani'n nac quilhtamacuj, xlaca'n tala hua'chi ixtā'ca'tza Dios. ⁵ Chō'la hui'xina'n puhua'nā'tit que xmān chu tlakaj tatzo'kni' huan na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan que Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo lā' xla' lacasqui'n que xmān xla' naquincāmāpa'ksīyāni' lā' tū' lacasqui'n que naquincāmāpa'ksīyāni' ā'kalhatin. ⁶ Lā' como ū'tza' lacasqui'n Dios, xla' quincāmaktāyayāni', lā' chuntza' tzē na'a'kahuāna'ni'yāuj xmān Dios. Chuntza' huan ixtachihuīn Dios:
Dios tū' cāmaktāya a'ntīn takatla'jca'tzī.

Xla' cāmaktāya a'ntīn tū' takatla'jca'tzī.

⁷ Lā' hui'xina'n catamakxtektit que Dios nacāmāpa'ksīyāni'. Lā' tū' catamakxtektit que huan ko'ti'ti' nacāmāpa'ksīyāni'. Lā' chuntza' xla' nacātatzā'lani'yāni'. ⁸ Catapajtzūtit con Dios lā' xla' nā nacātā'latahui'layāni' hui'xina'n. Lā' hui'xina'n a'ntīn tlahua'yā'tit a'ntū xako'hua'jua', tū'tza' catlahua'tit. Lā' hui'xina'n a'ntī pāxquī'yā'tit Dios lā' nā a'ntū ixla' huan quilhtamacuj, camakxtektit huanmā' xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. ⁹ Lā' lej calakaputzatit lā' cacalhua'ntit. Lā' tū'tza' calitzī'ntit lā' tū'tza' capāxuhua'tit por ixpālacata

a'ntūn tū' tzey. Camāxana'ntit por ixpālacata mintalaclē'i'ca'n. ¹⁰ Lā' cahua'ni'tit Dios palh hui'xina'n tlahuā'nī'ta'ntit a'ntūn tū' tzey lā' Dios nacālakalhu'manāni'.

Tū' tzey palh a'ksa'nanāuj

¹¹ Tā'timīn, tū' tilālīchihuīna'nā'tit a'ntūn tū' tzey. Palh kalhatin līchihuīna'n ā'kalhatin a'ntūn tū' līmakuan, chuntza' līlakmaka'mā' huan ley a'ntū huan: Calāpāxquī'tit. Xla' puhuan que tzē nahuan palh ā'chā'tin laclē'n. Lā' xla' hua'chi juez. Lā' tū' puhuan palh nā xla' laclē'n como lakmaka'mā' huan ley. ¹² Xmān kalhatin Juez a'nan. Xla' ū'tza' māni' Dios. Lā' xla' ū'tza' quincāmaxquī'ni' huan ley que ū'tza' na'a'kahuāna'nī'yāuj. Xla' tzē naquincāmāpūtaxtūyāni' lā' nā tzē naquincāmacā'nāni' nac pūpātīn. Lā' ḥa'chī' puhua'nā'tit palh hui'xina'n tzē na'a'ksa'nā'tit ā'kalhatin?

Tū' ca'tzīyāuj a'ntū napātle'ke lakalī

¹³ Na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n macsti'na'j mimpālacataca'n hui'xina'n a'ntī lāhuani'yā'tit: "Chuhua'j o lakalī na'a'nāuj nac lakatīn xcānsipej. Lā' a'ntza' natachokoyāuj lakatin cā'ta. Lā' natamāhuana'nāuj lā' nastā'nanāuj. Lā' natlajayāuj lhūhua' tumīn". ¹⁴ Huā'mā' iccāhuaniyāni': Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit palh nalatā'kchokoyā'tit lakalī. Quina'n hua'chi jintal'h como huan jintal'h chuhua'j tasu'yu lā' ixlī'ā'ka'tlā'tus lakspputpala. ¹⁵ Chuntza' ixuantit: "Palh Dios lacasqui'n que quina'n natahui'lāyāuj ā'macsti'na'j, ū'tza' huā'mā' natluahuayāuj". ¹⁶ Lā' hui'xina'n, tū' kalhasqui'nī'yā'tit Dios tuchū ixtapuhuān. Xmān

tlahua'yā'tit a'ntūn tlahuacu'tunā'tit. Hui'xina'n
lej ka'tla'jca'tzī'yā'tit. Lā' tū' līmakuan chuntza'
tlahua'yā'tit. ¹⁷ Palh kalhatin ca'tzī que tzē
natlahua catūhuā a'ntū līmakuan, lā' palh tū' tlahua
huā'mā', chuntza' xla' ka'lhī ixtalaclē'i'.

5

A'ntū nacāpātle'keni' huan ricosnu'

¹ Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n
macsti'na'j ixpālacata huan ricosnu'. Catatzculh
tacalhuan lā' catalakaputzalh huan ricosnu'
como lej natapātīni'n. ² Huan ixtumīnca'n
hua'chilh xamasni'. Lā' huan ixlu'xu'ca'n
huāk hua'chilh xatahuā'lani'. ³ Lā' ixoroca'n
lā' ixplataca'n hua'chilh huāk xasko'luni'.
Xasko'luni' como xlaca'n lactampi'lhnī' lā'
tū' tamaktāyacu'tun ā'makapitzīn. Xlaca'n lej
tamākēxtiminī't lhūhua' tumīn lā' pajtzutza' huan
chi'chini' a'xni'ca' natapātīni'n nac pūpātīn.
⁴ Xlaca'n tū' tamāpalanī't a'ntīn tatā'scujli na
ixā'tacuxtuca'n. Pero Dios lacahuāna'huī'. Lā' xla'
ū'tza' a'ntī māpa'ksīni'nkō' ixlīhuāk nac a'kapūn lā'
ixlīhuāk nac cā'quilhtamacuj. Xla' cālaktzī'mā' a'nchī
ta'a'kxoko huan ixtasācua'can por tū' natamāpala.
⁵ Huā'tzā' nac quilhtamacuj huan ricosnu' takā'lhī
ixlīhuāk. Lā' lej līpāxūj talīlatlā'huan. Xlaca'n
hua'chi lakatin pa'xni' a'ntū makako'ntīcan lā'
namaknīcan. ⁶ Lā' huan ricosnu' tamālacapū' huan
chi'xcuhuī'n a'ntī xalacuan. Lā' ū'tza' cālīmaknīca.
Lā' xlaca'n tū' tatamaktāyalh.

Tasqui'nī naka'lhīyāuj hasta que namimpala Jesucristo

⁷ Lā' chuhua'j hui'xina'n, tā'timīn, līlacatzucu caka'lhī'tit hasta a'xni'ca' namin huan Māpā'ksīni' Jesucristo. Kalhatin chi'xcu' a'ntīn tlahua ixtacuxtu, xla' ka'lhī hasta que lhā nalana'n. Xla' ka'lhī hasta nala xcān pū'la lā' ā'calīstān huampala. ⁸ Hui'xina'n nā lacatzucu caka'lhī'tit. Tū' calakachipinī'tit. Palaj namimpala huan Māpā'ksīni'. ⁹ Tū' calālīyāhua'tit. Palh chuntza' tlahua'yā'tit Cristo nacājuzgarlīyāni'. Xla' ū'tza' Juez. Lā' palaj namimpala. ¹⁰ Capāstactit hui'xina'n a'nchī tapātīni'lh makāntza' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' tatāyani'lh. Hui'xina'n chu lakatin nala'yā'tit. ¹¹ Huanāuj que lej ixtapāxuhua xlaca'n a'ntīn tatāyani'lh. Ca'tzīyā'tittza' a'nchī lītāyani'lh Job. Lā' ā'calīstān Dios maxqui'lh lhūhua', como lakalhu'malh.

¹² Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū lej tasqui'nī. Tū' tihua'nā'tit "por Dios". A'xni'ca' nahua'nā'tit "stu'ncua", xmān "stu'ncua" nahua'nā'tit. Lā' a'xni'ca' nahua'nā'tit "tū' stu'ncua", xmān "tū' stu'ncua" nahua'nā'tit. Palh tū' chuntza' natlahua'yā'tit, Dios nacāmāpātīnīyāni'.

¹³ A'xni'ca' nacāpātle'keni'yāni' catūhuā cakalhtō'ka'tit hui'xina'n. A'xni'ca' līpāxūj lahui'lāna'ntit, catlī'tit a'ntū nalīpāxuhua Dios. ¹⁴ A'xni'ca' ī'tza'ca'nā'tit, cacāmāta'sī'tit huan xanapuxcu'nu' a'ntī xalanī'n nac lītokpān. Lā' xlaca'n natamin lā' natalikalhtō'ka' lā' natalītlahua aceite huan ī'tza'ca' por ixtacuīni' huan Māpā'ksīni' Jesucristo. ¹⁵ Palh xlaca'n natakalhtō'ka' lā' natakalhlaka'i' que natzeyan, Dios namātzeyī.

Lā' palh xla' tlahuani't a'ntūn tū' līmakuan, Dios namāsputūnu'ni'. ¹⁶ Calāhuani'tit hui'xina'n palh tūla makxtekā'tit catūhuā a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' nalālīkalhtō'ka'yā'tit. Lā' Dios nacātamātzeyīyāni' hui'xina'n a'ntī ī'tza'ca'nā'tit. Dios tlahuua con ixlīmāpa'ksīn a'ntū squi'ni' kalhatin chi'xcu' a'ntīn tzey. ¹⁷ Dios maxquī'lh a'ntū squi'ni'lh Elías a'ntī ixa'cta'sana' Dios. Xla' kalhatin chi'xcu' hua'chi quina'n ixuanī't. Lā' xla' lej squi'ni'lh Dios tū' calalh xcān. Lā' lakatu'tun cā'ta ā'i'tāt tū' lalh xcān. ¹⁸ Lā' squi'ni'pā ā'maktin Dios palh ixlapā xcān. Lā' chuntza' lalh xcān. Lā' chuntza' lana'lh nac cā'tiya'tna'.

¹⁹ Tā'timīn, palh kalhatin de hui'xina'n tatonkopū lā' palh ā'kalhatin namaktāya para natlā'huampala na ixtej Dios, ²⁰ casca'ttit que a'ntī maktāya ā'kalhatin para natlā'huampala na ixtej Dios, chuntza' namāpūtaxtū ā'kalhatin de huan līnīn lā' chuntza' namāsputūnu'ni'can ixtalaclē'i'.

**Huan Xasāsti' testamento: Huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo
New Testament in Totonac, Xicotepec De Juárez
(MX:too:Totonac, Xicotepec De Juárez)**

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totonac, Xicotepec De Juárez

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Totonaco, Xicotepec de Juárez [too], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Totonac, Xicotepec De Juárez

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
19fdc186-6668-5688-b18c-dfd601741a49